

Afsæt til videre diskussion af projektpædagogikken

Anmeldelse af Lars Ulriksen, Institut for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet

Projektpædagogik. Perspektiver fra Aalborg Universitet
Lone Krogh, Jan Brødslev Olsen & Palle Rasmussen (red.)
Aalborg Universitetsforlag
2008
154 sider
ISBN: 978-87-7307-947-8

Aalborg Universitetsforlag har besluttet at markere sit 30-års jubilæum med udgivelsen af en bog om projektpædagogik. I indledningen skriver redaktørerne Krogh, Olsen & Rasmussen, at valget var indlysende, fordi projektarbejdsformen har fyldt så meget på universitetet, og at forlaget også har været en del af denne historie. Samtidig har arbejdsformen, som det fremgår af universitetets rektor Finn Kjærdsdams forord, udviklet sig til en eksportsucces fra Aalborg til universiteter spredt rundt i verden.

Det er en god idé. Projektpædagogikken har de seneste 20 år spredt sig i det meste af uddannelsessystemet, og det er derfor vigtigt, at der af og til samles bidrag til diskussion og refleksion af arbejdsformen. Der er ganske vist skrevet en del om projektpædagogik i de seneste år; det fremgår af bogens oversigt over bøger og artikler skrevet af ansatte ved Aalborg Universitet (AaU). Men det ændrer ikke ved, at det er en rigtig god idé at samle en håndfuld artikler, som rejser spørgsmål til overvejelse i forhold til projektpædagogikken.

Redaktørerne har besluttet at genoptrykke seks artikler i stedet for at bringe nye. Hensigten er at vise historikken, men artiklerne ligger inden for de seneste 10 år (de to ældste er fra 1999), dvs. fra den sidste af de tre perioder, Erik Laursen i sin artikel inddeler historien om projektarbejdsformen i: de entusiastiske 1970'ere, de tvivlende og defaitistiske 1980'ere og det positive comeback fra 1990'erne og frem. Det er altså i det perspektiv nyere tekster, bogen rummer.

Artiklerne rejser en række væsentlige temaer. Det slås an i antologiens første artikel med det væsentlige spørgsmål om forholdet mellem projektpædagogikken og den problembaserede læring (PBL). Bogens titel har 'projektpædagogik', rektors forord bruger 'PBL', og forfatterne i øvrigt bruger de to betegnelser, uden at det altid fremgår, om der er tale om synonyme eller variationer. I det lys er det et påtrængende spørgsmål, Anette Kolmos rejser i sin artikel, hvor hun sætter sig

for at sammenligne de to konkrete modeller – projektpædagogik og PBL – og at definere læringsmodellerne på et mere generelt niveau.

Kolmos' artikel opridses fint hovedtræk ved de to former, og har en vigtig pointe i differentieringen mellem problemtyper inden for projektpædagogikken. Men hun gennemfører ikke helt sit forehavende, for opridsningen af hovedtrækkene bliver ikke fulgt op af en diskussion af de læringsmæssige implikationer af de to former. Det er muligvis ønsket om at formulere en fælles læringsmodel, som overskygger sammenligningen, og som kommer til at harmonisere forskellene, frem for at diskutere dem. Eksempelvis opstår der en uklarhed om, hvordan de to former forholder sig til erfaringsbaseringen: med PBL er der ikke nødvendigvis tale om erfaringsbaseret læring (s. 15), mens det i de fælles læringsprincipper nævnes, at erfaringslæring er en del af dette fælles grundlag (s. 20).

De følgende artikler diskuterer forskellige, og hver for sig væsentlige spørgsmål i tilknytning til projektpædagogikken. Kirsten Jæger giver bud på en fornyelse af principperne bag projektarbejdet, Erik Laursen diskuterer projektarbejdsformens fremmarch i forhold til samfundsmæssige forandringer i perioden, mens Feiweil Kupferberg argumenterer for kreativitet som en måde til at forstå, hvad der foregår i læreprocesser i projektarbejdet, og hvilke konsekvenser det har for lærerautoriteten og vurderingskriterierne. I de sidste to artikler præsenterer Poul Nørgård Dahl en model for studenterafstemt vejledning, og Hans Kiib præsenterer med udgangspunkt i uddannelsen i arkitektur & design justeringer af projektpædagogikken i tilknytning til mere æstetisk og kunstnerisk orienterede uddannelser. Endelig har britten Frank Cowan en gæsteplads bagest i bogen, efter bibliografien, hvor han efter en beskrivelse af sit forhold til AUC/AaU rejser et par tanker til overvejelse.

Artiklerne rammer med andre ord et bredt spektrum af temaer i forhold til projektpædagogikken, samtidig med at der er nogle spor, som går på tværs af to eller flere af artiklerne. Således nævner både Laursen og Kupferberg variationen i projektarbejdsformen, og at den konkrete forvaltning af projektpædagogikken ser forskellig ud på forskellige uddannelser i forskellige sam-

menhænge, ligesom det er en del af pointen i Kolmos' artikel, at det fælles grundlag af læringsprincipper for PBL og projektpædagogikken skal danne grundlag for udviklingen af differentieringer. Men bortset fra Kiibs artikel, som er et konkret eksempel på, hvordan en uddannelses indhold og læringsmål fører til ændringer i arbejdsformen, bliver opmærksomheden på forskellighederne ikke gjort til genstand for diskussion. Pointen nævnes, mens artiklernes diskussioner føres overordnet i forhold til en projektpædagogisk fællesnævner.

Der er flere andre diskussioner, som strejfes, men ikke forfølges. Et eksempel er forholdet mellem projektpædagogikken og andre arbejdsformer. Laursen nævner, at projektarbejdet skal være en meningskabende paraply for de øvrige studieelementer, og ikke blot én blandt flere aktiviteter (s. 66f). Han bruger dog ikke meget plads på at argumentere for, hvorfor de forskellige studieelementer og forskellige variationer af formen ikke kan ses som supplerende hinanden, som det antydes i eksemplet fra arkitektur & design.

Et andet eksempel er spørgsmålet om deltagerstyring. Kirsten Jæger diskuterer det ganske vist grundigere, men med afsæt i en forståelse, hvor deltagerstyring sættes lig med studenterstyring, hvad det i reglen ikke fremstilles som i beskrivelserne af projektpædagogik-

ken eller i praksis. Dette karikerede billede fører hende til et stærkt forbehold over for deltagerstyringen som princip, hvilket betyder, at hun ikke får nuanceret diskussionen af deltagerstyringen, f.eks. med hensyn til *hvad* deltagerne har mulighed for at styre, på hvilke tidspunkter, og inden for hvilke rammer. At deltagerstyringen er væsentlig, fremgår imidlertid af Kupferbergs artikel om kreativitet, en figur Jæger også trækker på.

Aalborg Universitetsforlags bog om projektpædagogik set fra Aalborg Universitet er en bog, jeg gerne vil anbefale. Der er gode pointer og punkter til overvejelse rundt i artiklerne, og fordi artiklernes temaer både er forskellige og kommenterer hinanden, kan de danne afsæt til videre diskussion af projektpædagogikken. Men samtidig er der noget uforløst over flere af artiklerne, som betyder, at de diskussioner, som åbnes, ikke føres igennem, og at der derfor er lidt for mange nuancer, som forsvinder, og analyser som kun skitseres. Derfor må det blive en anbefaling med forbehold og et håb om, at artiklernes forfattere vil samle diskussionerne op ved en senere lejlighed.

Bogens bibliografi over, hvad der ved AaU er skrevet om projektpædagogik, er nyttig. Naturligvis ville det have været dejligt med en bredere udvælgelse, men kriteriet er operationelt og forståeligt.